Autor Guste Santini
Petak, 11 Studeni 2011 09:55

Bez obzira da li sklopili aranžman sa MMF-om ili smanjili rashode ne gine nam pad kreditnog rejtinga ako buduća vlada ne prikaže kreditnim agencijama ozbiljan provediv ekonomski program smatra Prka. Pri tome je Prka vrlo rezolutan: Program im se mora predstaviti u roku od šezdeset dana od formiranja vlade i mora biti uvjerljiv jer problem nije toliko u pokazateljima, koji nisu toliko loši smatra Prka, nego u tome što smo izgubili kredibilitet u ekonomskoj politici.

Božo Prka profesionalni economist koji “pokriva” više područja. Pored poslovne ekonomije, Božo Prka je bio ministar financija, a danas obnaša funkciju predsjednika uprave jedne od najvećih banaka. Uostalom to je javnosti poznato, ali zbog brojne dijaspore koja je vjeran čitalac ovih stranica neka se i to čuje.

Problem kreditnog rejtinga na ovim prostorima marginaliziran je od strane političara i izvršne vlasti. Međutim, kao što nas povijest uči, s jedne strane, i, s druge strane, svjedočimo kako zemlje „preko noći“ zbog pada rejtinga postaju bolesnici koji ne funkcioniraju bez infuzije problemu kreditnog rejtinga morat ćemo posvetiti daleko više pažnje. Stoga, upozorenje od strane europskog bankara da će nam se najvjerojatnije smanjiti rejting mora zvoniti na uzbunu. I to ne lokalnu uzbunu (vlasti), već ona mora piti potpuna (cjelokupnog društva). Drugim riječima, stranke koje odista smatraju da se mora napraviti zaokret u ekonomskoj politici moraju jasno i nedvojbeno reagirati na izjavu gospodina Prke.

Kratki rok i upitni kredilibitet dodatno zabrinjavaju, rekli bi katastrofičari. Naime, Hrvatska uglavnom ignorira što se događa u okruženju. Sjetimo se samo postojeće krize koju smo uporno ignorirali dok nas nije lupila po glavi. Gotovo da mi se to čini karakternom crtom ovih prostora. (Da podsjetim: nakon prvog naftnog šoka 1973. Godine cijela se je Europa vozila biciklima, nedjelje su bile bez automobila na cestama ali je „samoupravljač“ usprkos svima i svemu i dalje nemilice trošio benzin čija je cijena eksplodirala. Ignorirali smo realno stanje. Brzo je stigla naplata i bonovi za benzin što je u kratkom roku oživilo šverc u kojem smo se uglavnom dobro snalazili. 1977. bivša je država ostvarila deficit od 7,7 milijardi dolara od čega se više nikada nije oporavila.)

Promjena ekonomske politike traži pretpostavke. Svakako među najvažnijima je održanje

stabilnosti koja je, moramo to priznati, upitna. Da bi se od potrošnje preusmjerili ka proizvonji nužno je financijski sektor, mjerama ekonomske politike, zainteresirati za gospodarski program temeljen na razvoju. Kako nemamo nacionalne komercijalne banke to će biti potrebno sa jednom ili više poslovnih banaka dogovoriti poslovni plan koji će biti u interesu sviju: građana, gospodarstva, finnacijske industrije i države. Jasno da je sve priča ukoliko se ne smanji državna potrošnja. Nije primjereno polaziti od datih rashoda jer hrvatsko gospodarstvo nema poreznog kapaciteta da pokrije ovu razinu rashoda. Potrebno je, kao što sam to napisao u Porezna reforma i hrvatska kriza, smanjiti udio države na 25 – 30% BDP-a. Sve je ostalo priča za malu djecu. Smanjenje rashodne strane nije dostatno. Podtrebno je, prema tome, povećati neizravne a smanjiti izravne poreze kako sam to prezentirao, argumentirao, u spomenutom radu. Ono što nikako nije dobro je očekivanje rješenja gospodarskih problema putem inozemnih investicija. One su potrebne i korisna, ali, budimo realni, vrlo vrlo neizvjesne ma koliko željeli da tome nije tako. Osim toga, nema dokaza da inozemne investicije dinamizraju razvoj odnosne zemlje. Ništa neće i nemože zamjeniti nacionalnu štednju i investiranje iste u realni sektor. Investicije koje se spominju neće riješiti problem nezaposlenosti koja je strukturnog karaktera.

Ovim napisom predlažem ostalim katastrofičarima da gospodina Božu Prku primimo u elitni klub hrvatskih katastrofičara.